

BOSNA I HERCEGOVINA
FEDERACIJA BOSNE I HERCEGOVINE
VRHOVNI SUD
FEDERACIJE BOSNE I HERCEGOVINE
Broj: 32 0 P 269332 22 Rev
Sarajevo, 02.08.2022. godine

Vrhovni sud Federacije Bosne i Hercegovine u Sarajevu, u vijeću sastavljenom od sudija Marijane Omerčaušević, kao predsjednice vijeća, Emine Hulusija i Mirjane Dević, kao članica vijeća, u pravnoj stvari tužitelja Đ. J., sina Ž., iz T..., koga zastupaju punomoćnici Enver Arnautović, advokat iz T. i Biljana Bogdanović, advokat iz B., protiv tuženih: 1. S. M., rođ. Š., kćeri H., iz G. T..., 2. Z. H. rođ. Š., kćeri H. iz Tuzle., 3. F. R., rođ. Š., kćeri H. iz T..., 4. B. B. rođ. Š., kćeri H., iz T..., i 5. A. Š., sina H., iz T..., koje zastupa punomoćnik Idriz Zukić, advokat iz T., radi utvrđivanja prava vlasništva, v.sp. 31.000,00 KM, odlučujući o revizijama tužitelja i tuženih izjavljenim protiv presude Kantonalnog suda u Tuzli, broj: 32 0 P 269332 21 Gž od 21.02.2022. godine, u sjednici vijeća održanoj dana 02.08.2022. godine, donio je sljedeću:

P R E S U D U

Revizija tuženih se odbacuje.

Revizija tužitelja se odbija.

Odbijaju se zahtjevi parničnih stranaka za naknadu troškova revizijskog postupka.

O b r a z l o ž e n j e

Prvostepenom presudom Općinskog suda u Tuzli, broj: 32 0 P 269332 17 P 2 od 11.09.2020. godine, stavom prvim izreke utvrđeno je da je tužitelj J. Đ., sin Ž., iz T. stekao pravo vlasništva na nekretninama označenim kao kč.2488/8, zv. Duga Njiva, prilazni put, površine 137 m², upisana u posjedovni list br.347 KO. T. III, po katastarskim podacima, a u zemljišno-knjižnom uredu, u "A"popisnom listu zk. ul. 918 KO Tuzla III, upisana kao kč. 2488/8, zv. Duga Njiva, prilazni put, pov.137m², što su tuženi: M. rođ. Š. S., kći H., H., rođ. Š. Z., kći H. R., rođ. Š. F., kći H., B., rođ. Š. B. i Š. A., sin H., dužni priznati i trpjeti da se Š. H., rođena J., kao pravni prednik tuženih briše iz evidencija u zemljišnim knjigama i katastru nekretnina, a u istu evidenciju nakon pravosnažnosti ove presude, upiše tužitelj kao vlasnik i posjednik istih nekretnina sa dijelom 1/1. Stavom drugim izreke naloženo je tuženima da naknade tužitelju troškove parničnog postupka u iznosu od 5.555,16 KM, a sve u roku 30 dana po pravosnažnosti presude, pod prijetnjom prinudnog izvršenja, dok je zahtjev tužitelja za naknadu troškova parničnog postupka preko dosuđenog iznosa odbijen kao neosnovan.

Drugostepenom presudom Kantonalnog suda u Tuzli, broj: 32 0 P 269332 21 Gž od 21.02.2022. godine stavom prvim žalba tuženih je uvažena, pa je prvostepena presuda

preinačena, u prvom stavu izreke presude, tako što je tužbeni zahtjev kojim se traži utvrđenje da je tužitelj stekao pravo vlasništva na nekretninama označenim kao k.p. br. 2488/8, zv. Duga Njiva, prilazni put, površine 137 m², upisana u posjedovni list br. 347 KO T. III, po katastarskim podacima, a u zemljišnoknjižnom uredu u „A“ popisnom listu zk.ul. 918 KO T. III, upisana kao k.p. br. 2488/8, zv. Duga Njiva, prilazni put, površine 137 m², što bi tuženi bili dužni priznati i trpjeti da se Š. H., rođena J., kao pravni prednik tuženih, briše iz evidencija u zemljišnim knjigama i katastru nekretnina, a u istu evidenciju nakon pravosnažnosti ove presude bi se upisao tužitelj, kao vlasnik i posjednik istih nekretnina, sa dijelom 1/1, odbijen, kao neosnovan, u cijelosti, kao i u drugom stavu izreke presude (rješenju o troškovima) tako što je tužitelj obavezan da solidarno tuženima naknadi troškove postupka u iznosu od 961,00 KM, a sa viškom zahtjeva su tuženi odbijeni, dok je tužitelj, u cijelosti, odbijen sa zahtjevom za naknadu troškova postupka.

Tužitelj je blagovremeno podnio reviziju, zbog pogrešne primjene materijalnog prava, s prijedlogom da se revizija usvoji, pobijana presuda preinači na način da se žalba tuženih odbije kao neosnovana i potvrdi prvostepena presuda uz naknadu troškova revizionog postupka ili ukine i predmet vrati na ponovno suđenje.

Tuženi su podnijeli blagovremeno reviziju u dijelu odluke o troškovima postupka, zbog pogrešne primjene materijalnog prava, sa prijedlogom da se tuženim dosude i troškovi prvostepenog postupka zajedno sa troškovima sastava revizije.

U odgovoru na reviziju tuženih, tužitelj je osporio navode revizije tuženih i predložio da se revizija odbije kao neosnovana.

Ispitujući pobijanu presudu u skladu sa članom 241. Zakona o parničnom postupku („Službene novine FBiH” br. 53/03, 73/05, 19/06 i 98/15 - u daljem tekstu ZPP), ovaj sud je odlučio kao u izreci iz sljedećih razloga:

Revizija tuženih nije dozvoljena.

Ovaj sud je ispitao dopuštenost revizije tuženih protiv pravomoćne odluke o troškovima parničnog postupka, za koju je mjerodavna odredbe člana 254. stav 1. ZPP kojom je propisano:

- (1) „Stranke mogu izjaviti reviziju i protiv rješenja drugostepenog suda kojim je postupak pravomoćno završen.
- (2) Revizija protiv rješenja iz stava jedan ovog člana nije dozvoljena u sporovima u kojima ne bi bila dozvoljena revizija protiv pravomoćne presude“.

Iz navedenih odredbi slijedi da je revizijom dozvoljeno pobijati samo ona rješenja drugostepenog suda koja predstavljaju pojedinačni akt o predmetu spora i kojima se završava postupak po tužbi, pa je za ocjenu dopuštenosti revizije protiv rješenja o troškovima parničnog postupka potrebno ocijeniti ima li rješenje o parničnim troškovima karakter takvog rješenja pojedinačnog akta čijom se pravomoćnošću završava parnični postupak.

Po pravnom shvatanju ovog suda, rješenje drugostepenog suda o troškovima postupka nije rješenje kojim se postupak završava (član 254. stav 1. ZPP), jer u pogledu parničnih troškova spor po tužbi niti počinje niti se završava.

Naime, u pogledu nedopuštenosti revizije protiv pravomoćnog rješenja o troškovima parničnog postupka zauzet je pravni stav na sjednici Građanskog odjeljenja Vrhovnog suda Federacije BiH od 21.12.2021. godine koji glasi: “Pravomoćno rješenje o troškovima parničnog postupka nije rješenje iz člana 254. stav 1. ZPP protiv koga bi bila dopuštena revizija.” (Ovim je izmijenjen raniji pravni stav građanskog odjeljenja od 17.09.2009. godine).

Na osnovu svega iznesenog valjalo je reviziju tuženih odbaciti kao nedozvoljenu temeljem odredbe člana 247. stav 2. ZPP, jer je revizija izjavljena protiv odluke protiv koje se po zakonu ne može podnijeti, a u vezi sa odredbom člana 254. stav 4. istog zakona i odlučiti kao u stavu prvom izreke ove presude.

U skladu sa članom 397. stav 1. u vezi sa članom 386. stav 1. ZPP odbijen je zahtjev tuženih za nadoknadu troškova za sastav revizije, jer nisu postigli uspjeh u revizijskom postupku.

Revizija tužitelja je dozvoljena, ali nije osnovana.

Nije osnovan revizijski prigovor pogrešne primjene materijalnog prava.

Predmet spora je zahtjev tužitelja za utvrđenje prava vlasništva dosjelošću na nekretnini bliže navedenoj u izreci drugostepene presude i zahtjev za njegovu uknjižbu uz prethodno brisanje prednice tuženih sa njenim vlasničkim dijelom.

Iz činjeničnih utvrđenja nižestepenih sudova proizilazi da je tužilac 18.07.1977. godine kupio od Š. H. (majke tuženih) spornu parcelu tako što je zaključio pismeni i neovjereni ugovor o kupoprodaji za dio parcele označene kao k.č. broj 97/13 šuma „G.“ pod kućom u površini od 126 m², opisan kao potez zemljišta koji se nalazi do javnog seoskog puta u Š. selu i ide uzduž te parcele u dužini od 42 metra i širini od tri metra, tako da je kupac trebao od ovog zemljišta naknadno oformiti sebi put isključivo za svoje potrebe. Tužilac je isplatio kupoprodajnu cijenu, a pravna prednica tuženih je predala u posjed sporni dio zemljišta tužiocu. U 1979. godini, izvršeno je cijepanje parcela i ažuriranje površina, i tada je formirana ova sporna parcela označena, po novom (državnom) premjeru, kao k.p. br. 2488/8, zv. Duga Njiva, prilazni put, površine 137 m², upisanoj u posjedovni list br. 347 KO Tuzla III, kojoj je po starom premjeru odgovara k.č. br. 2488/8, zv. Duga Njiva, prilazni put, površine 137 m², upisana u zk.ul. 918 KO T. III. Vođen je postupak smetanja posjeda između parničnih stranaka u 1994. godini, pa je rješenjem Osnovnog suda u Tuzli broj P. 429/94 od 21.10.1994. godine utvrđeno da je prednica tuženih smetala tužitelja u posljednjem mirnom korištenju spornog puta. Prednica tuženih umrla je dana 26.01.2011. godine, a tuženi su njeni zakonski nasljednici. Nadalje je utvrđeno da je u 2016. godine, na osnovu člana 339. Zakona o stvarnim pravima Federacije Bosne i Hercegovine izvršeno brisanje do tada upisane društvene svojine sa pravom korištenja na spornom zemljištu, kako u katastarskom

operatu, tako i u zemljišnoj knjizi, tako da je tada, kao vlasnik parcele upisana prednica tuženih sa dijelom 1/1.

Na osnovu ovako utvrđenog činjeničnog stanja prvostepeni sud je udovoljio tužbenom zahtjevu, smatrajući da je tužitelj zakoniti posjednik nekretnina i da je protekom desetogodišnjeg roka redovne dosjelogosti počev od 10.01.1995. godine pa do podnošenja tužbe prvostepenom sudu 12.04.2016. godine stekao pravo vlasništva sporne nekretnine.

Drugostepeni sud je prihvatio činjenične, ali ne i pravne zaključke prvostepenog suda pa je preinačio prvostepenu presudu i odbio tužbeni zahtjev, smatrajući da je pogrešno primijenjeno materijalno pravo iz razloga što tužitelj nije bio zakoniti posjednik jer Zakon o građevinskom zemljištu koji je bio na snazi u vrijeme zaključenja kupoprodajnog ugovora, propisivao da na gradskom građevinskom zemljištu ne može postojati pravo vlasništva, a prednica tuženih je imala samo pravo korištenja tog zemljišta koja je mogla prenijeti samo na ograničen krug lica, u koji nije spadao tužitelj, pa da je taj ugovor bio ništav. Nadalje, drugostepeni sud smatra da se tužitelj mogao opravdano pozivati samo na vanrednu dosjelogost od dvadeset godina, ali da nisu ispunjeni uslovi za sticanje prava vlasništva vanrednom dosjelošću, jer donošenjem novog Zakona o građevinskom zemljištu iz 2003. godine koji ne sadrži više zabranu sticanja prava svojine na gradskom građevinskom zemljištu pa do podnošenja tužbe, ovi rokovi nisu istekli.

Drugostepena presuda je pravilna i zakonita.

Suprotno pravnom stanovištu revidenta pravilan je zaključak drugostepenog suda da se nije ispunio uslov od 20 godina savjesnog i neprekidnog posjedovanja predmetne nekretnine kao pretpostavka za dosjelogost iz člana 32. stav 2. Zakona o vlasničko pravnim odnosima¹, odnosno člana 58. stav 2. Zakona o stvarnim pravima², a u vezi sa odredbama Zakona o građevinskom zemljištu iz 2003. godine.

Naime, pravilno drugostepeni sud zaključuje da posjed tužitelja nije zakonit, tako da nema uslova za redovnu dosjelogost jer tužitelj nema valjan pravni temelj posjedovanja, sklopio je ništav ugovor 18.07.1977. godine sa prednicom tuženih koja je raspolagala nekretninom protivno zakonskim propisima, jer u skladu sa tada važećim Zakonom o građevinskom zemljištu u društvenoj svojini³ i to odredbom člana 10. bio je zabranjen promet neizgrađenim građevinskim zemljištem izuzev prenošenja prava korištenja na tačno određen krug lica (bračni drug, potomci, usvojenici, roditelji i usvojioci), u koji krug lica ne spada tužitelj. Dakle nisu se stekli uslovi za sticanje prava vlasništva na spornoj nekretnini protekom 10 godina savjesnog i zakonitog posjeda.

Protivno stanovištu revizije nisu ispunjene zakonske pretpostavke ni za vanrednu dosjelogost, jer se radi o sticanju prava vlasništva dosjelošću na gradskom građevinskom zemljištu i tek nakon stupanja na snagu Zakona o građevinskom zemljištu F BiH iz 2003. godine⁴ koji je stupio na snagu 16.05.2003. godine ima se računati rok dosjelogosti

¹ Službene novine FBiH broj 6/98, 29/03

² Službene novine FBiH broj 66/13 i 100/13

³ „Službeni list SR BiH“, broj: 13/74;

⁴ „Službene Novine F BiH“, broj: 25/03;67/05

od 20 godina posljednjeg savjesnog posjeda, pa obzirom na dužinu posjedovanja ovaj rok nije istekao do 12.04.2016. godine kao dana podnošenja tužbe prvostepenom sudu.

Prigovor da je sud trebao rok dosjelogosti računati od 10.10.1995 godine kao dana stupanja na snagu Zakon o osnovama vlasničkih odnosa⁵ je bez osnova.

Naime, posebni propisi uređuju specifične pravne režime za stvarnopravna uređenja nekretnina s obzirom na namjenu zemljišta – građevinsko zemljište, poljoprivredno zemljište, šume i šumsko zemljište, i dr. U konkretnom slučaju gradsko građevinsko zemljište regulišu Zakoni o građevinskom zemljištu, i tek donošenjem Zakona o građevinskom zemljištu iz 2003. godine koji sadrži izmjene zakonskih propisa u pogledu vlasničkih odnosa da se na ovom zemljištu može steći privatno vlasništvo (čl. 4) ovog zakona, jer fizička lica su do tada mogla imati samo pravo korištenja, rokove za dosjelogost moguće je računati samo od dana stupanja na snagu ovog zakona.

Kako ne stoje razlozi revizije tužitelja zbog kojih je izjavljena, a ni razlog na koje ovaj sud pazi po službenoj dužnosti, valjalo je primjenom odredbe člana 248. ZPP reviziju tužitelja odbiti kao neosnovanu.

U skladu sa odredbom člana 397. stav 1. u vezi sa odredbom člana 386. stav 1. ZPP odbijen je zahtjev tužitelja za naknadu troškova sastava revizije, jer isti nije postigao uspjeh u revizijskom postupku, kao i zahtjev za naknadu troškova sastava odgovora na reviziju, jer ova procesna radnja nije bila potrebna za vođenje parnice (član 397. stav 1., u vezi sa članom 387. stav 1. ZPP), pa je odlučeno kao u stavu trećem izreke presude.

Predsjednica vijeća
Marijana Omerčaušević, s.r.

⁵ „Službeni list R BiH“, broj: 37/95;

